

21 באוגוסט 2012

צבא האסלאם- דיוקנו של ארגון סלפי המזוהה עם הג'האד העולמי, הפועל ברצועת עזה. שם הארגון שורבב על ידי התקשורת המצרית כמי שמעורב בפיגוע ברפיח בו נהרגו 16 חיילים מצריים

מימין: סמל ארגון צבא האסלאם: קוראן וחרב שעליו דגל עם השהאדה [המשפט: אין אלוהים מבלעדי אללה ומחמד הוא שליחו"] על רקע מפת העולם. משמאל: פעילי צבא האסלאם בעזה (<http://vb.n4hr.com/125584.html>)

כללי

1. צבא האסלאם הינו אחד מארגוני הטרור הפלסטיניים הסלפים-ג'האדיסטיים, אשר פועלים ברצועת עזה. הוא נחשב כארגון הדומיננטי וכבעל היכולות המבצעיות הגבוהות ביותר מבין כל ההתארגנויות המזדהות עם הג'האד העולמי הפועלות ברצועה. מקורו בארגון ועדות ההתנגדות העממית ממנו פרש בתחילת שנת 2006. בראש צבא האסלאם עומד ממתאז דע'מש, בן לחמולה רבת כוח המרוכזת בשכונת צברא שבעזה. צבא האסלאם מקיים יחסים הדוקים עם חמאס, המאפשרת לו מרחב פעילות הן בזירה העזתית והן בזירה המצרית, על אף אופיו הסלפי-ג'האדי.

2. צבא האסלאם היה שותף לחמאס בפעולה בה נחטף חיל צה"ל גלעד שליט באזור כרם שלום (יוני 2006). כמו כן סוכלה כוונה של הארגון לחטוף ישראלים או זרים בחצי האי סיני בשיתוף עם גורמי חמאס ברצועת עזה (אוקטובר 2010). בנוסף לכך, ביצע צבא האסלאם פיגועים נגד גורמים מערביים ברצועת עזה והשלטונות המצרים האשימו אותו בעבר בביצוע פיגועים במצרים (לרבות פיגוע התאבדות רב-נפגעים בכנסייה הקופטית באלכסנדריה, ינואר 2011).

מעורבות אפשרית של צבא האסלאם בפיגוע ההרג בכרם שלום

3. ב-5 באוגוסט 2012 סוכל ניסיון של ארגון סלפי-ג'האדיסטי, **שככל הנראה מקורו בסיני**, לבצע פיגוע הרג בשטח ישראל. הפיגוע, בו נהרגו 16 חיילים מצריים, עורר סערה רבתי במצרים והוביל למבצע צבאי רחב היקף נגד מעוזי הג'האד העולמי בחצי האי סיני, שעודנו נמשך.

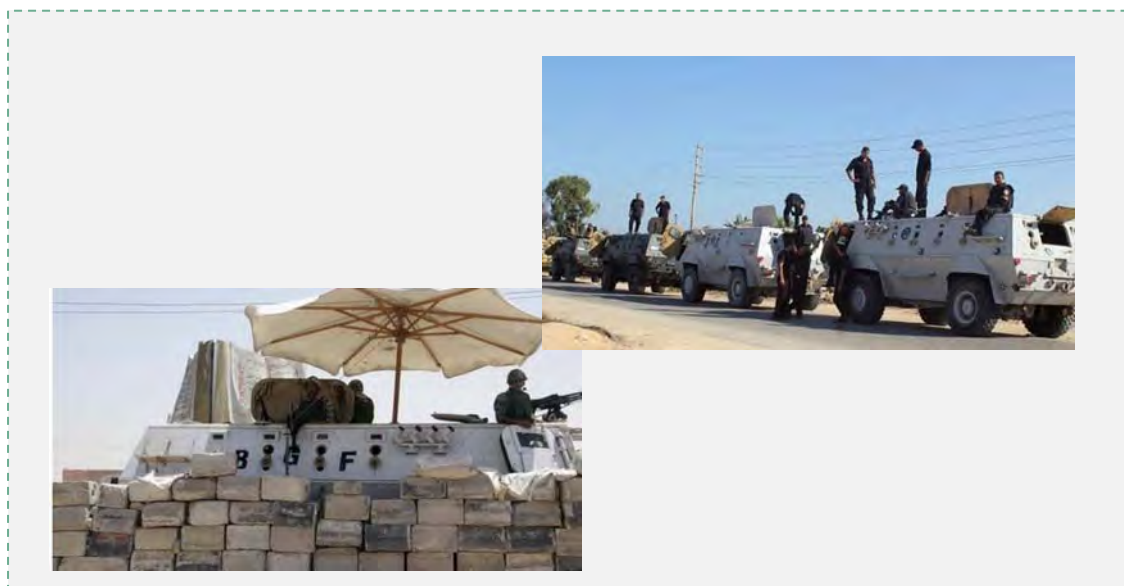
4. בתקשורת המצרית פורסם, **כי מבצעי הפיגוע הסתייעו בקבוצות סלפיות-ג'האדיסטיות ברצועת עזה וקונקרטיית הוזכר שמו של צבא האסלאם למשל:**

א. "מקורות פלסטינים" מסרו כי בין גופות ההרוגים התגלתה, ככל הנראה, גופה של פעיל לשעבר בצבא האסלאם (סמא, 8 באוגוסט 2012).

ב. "בכיר מצרי רם דרג" מסר, כי כמה פעילים חברי ההתארגנות בסיני, שביצעה את הפיגוע שהו בעבר ברצועת עזה אליה נכנסו דרך המנהרות עליהם שולטים גדודי עז אלדין אלקסאם, הזרוע הצבאית של חמאס. הוא הוסיף, כי חמאס אינה מואשמת באחריות לפיגוע אולם יש בקרבה גורמים, בעיקר בקרב הזרוע הצבאית, **המכירים את המבצעים**, שאומנו על ידה ברצועה וקיבלו נשק מחמאס. אותו בכיר הזכיר בהקשר לכך את ארגון **צבא האסלאם** (אלחיאת, 8 באוגוסט 2012).

ג. "מקורות פלסטינים" מסרו, כי מצרים ביקשה מממשל חמאס להסגיר לידיה לצרכי חקירה **שלושה בכירים בצבא האסלאם** ביניהם **ממתאז דע'מש**, מפקד צבא האסלאם (אלשרק אלאוסט, 9 באוגוסט 2012).

5. ההתעניינות המצרית בצבא האסלאם ואזכור שמו בתקשורת המצרית נובעים, להערכתנו, מכמה סיבות: יכולותיו המבצעיות הגבוהות של צבא האסלאם, זיהויו עם אלקאעדה, קשריו עם קבוצות ג'האדיסטיות בחצי האי סיני ולערכתנו גם בעומק מצרים והרקורד שיש לו בביצוע פעולות טרור על אדמת מצרים. בפועל להערכתנו, צבא האסלאם לא ביצע את הפיגוע בכרם שלום אולם יתכן בהחלט שהוא קיים קשר עם מבצעיו.

כוחות מצריים מתגברים את חצי האי סיני במטרה לתפוס את המחבלים (paldf, 8 באוגוסט 2012).

הפרובלמטיקה של חמאס והמענה

6. הפיגוע בכרם שלום, בו נהרגו 16 חיילים מצריים עורר פרובלמטיקה בקרב חמאס, שכן :

א. **מחד גיסא**, הפיגוע איים לשבש את היחסים המתהדקים בין ממשל האחים המוסלמים במצרים לבין ממשל חמאס ועורר סערה רבתי בקרב דעת הקהל המצרית והפלסטינית. יתרה מזו, "האצבע המאשימה", של הממשל המצרי, הופנתה לעבר רצועת עזה בה פועלות התארגנויות סלפיות-ג'האדיות תחת ממשל חמאס, שצבא האסלאם הינו הבולט שבהם. הפיגוע גם המחיש לחמאס את הסכנות שבהתרחבות תופעת הג'האד העולמי ברצועה והסיכונים שהיא מעמידה בפני משילותה ובפני קשריה עם מצרים.

ב. **מאידך גיסא**, חמאס מקיימת קשרים טובים עם צבא האסלאם והסגרת פעיליו למצרים **עלולה להביך אותה** לפיכך, כל עוד לא הופעל על חמאס לחץ מצרי העלול לסכן אינטרסים חיוניים שלה ספק אם יש לה עניין בעימות חזיתי עימו ועם קבוצות נוספות מסוגו ברצועה.

7. המוצא של חמאס, עד כה, מהדילמה שהוצבה לפתחה הינו קמפיין מדיני-הסברתי, **מלווה בצעדים ביטחוניים**, שנועד למזער את ההשלכות השליליות של הפיגוע בסיני. במסגרתו:

א. בכירי חמאס הרבו בביטויי הזדהות עם מצרים, הדגישו מחויבותם לשיתוף פעולה ביטחוני עימה והבטיחו, כי מגנני הביטחון שלה מנהלים "חקירות אינטנסיביות" על מנת לבדוק את קשריהם של גורמים ג'האדיסטיים ברצועה עם פעילי הג'האד העולמי בחצי האי סיני (אלוטן, 8 באוגוסט 2012).

ב. בכירי חמאס הכחישו כל קשר של ארגונים ברצועת עזה לפיגוע וטענו כי הממשל במצרי לא הפנה כל האשמות נגד "אנשים מסוימים" ברצועה הם גם הכחישו, כי מצרים ביקשה הסגרתם של שלושה פעילים [מצבא האסלאם] (ערוץ אלאקצא, 12 באוגוסט; אלשרק אלאוסט, 9 באוגוסט; צפא, 11 באוגוסט 2012). במקביל ניסו דוברי חמאס להטיל את האחריות לפיגוע על ישראל.

קריקטורה של אמיה ג'חא, המזוהה עם חמאס, בה מובע חשש תושבי רצועת עזה לאחר הפיגוע בסיני, והכחשת כל קשר לכך. על השלט הכיתוב: "חף מאשמת דם אחי [המצרי](אלאסתקלאל, 6 באוגוסט 2012)

ג. במקביל נקטה חמאס צעדים ביטחוניים בשטח ובכלל זה סגירה של מנהרות הברחה בגבול שבין הרצועה למצרים, במקביל לסגירה של מעבר רפיח ע"י מצרים. אסמאעיל הניה הצהיר בפומבי, כי אם מעבר רפיח יפתח לצמיתות ואם יוקם אזור סחר חופשי בגבול הרצועה-אזי לא יהיה צורך במנהרות והן תסגרנה (ערוץ אלאקצא, 15 באוגוסט 2012). כמו כן דווח על הקמת ועדה ביטחונית משותפת לחמאס ומצרים על מנת לחקור את הפיגוע בכרם שלום (אלחיאת 15 באוגוסט 2012). נמסר גם שחמאס מבצעת בדיקות אודות מעורבותם של ארגונים ג'האדיסטים ברצועה בפיגוע ועל מעצר עשרות פעילים ג'האדיסטים-סלפים ברצועה (פאל פרס, 115 באוגוסט 2012).

דיוקנו של צבא האסלאם

מאפיינים כלליים

8. צבא האסלאם, הינו ארגון סלפי-ג'האדיסטי הפועל ברצועת עזה מאז הוקמתו בתחילת שנת 2006. בראש הארגון עומד **ממתאז דע'מש**, בן לחמולה רבת כוח ברצועה, המרוכזת בשכונת אלצברה בעזה. ממתאז דע'מוש היה פעיל בארגון ועדות ההתנגדות העממית ממנו פרש בתחילת שנת 2006 יחד עם תומכיו, והקים את צבא האסלאם. אל צבא האסלאם הצטרפו בהמשך גם פעילים פורשים של גדודי עז אלדין אלקסאם הזרוע הצבאית של חמאס. **הארגון שואב את האידיאולוגיה שלו מאלקאעדה ומארגוני הג'האד העולמי תוך שימת דגש על שחרור פלסטין באמצעות ג'האד**. בנוסף לכך פעל הארגון בעבר גם נגד יעדים מצריים ונגד יעדים מערביים ברצועת עזה.

ממתאז דע'מש מקים צבא האסלאם ומי שעומד בראשו (מימין), עם אחד מאנשיו (פורום חמאס, 24 בינואר 2007)

9. צבא האסלאם הינו כיום הארגון הדומיננטי מבין ההתארגנויות המזוהות עם אלקאעדה והג'האד העולמי ברצועת עזה. שני פעילי צבא האסלאם, נטלו חלק בפיגוע בכרם שלום (יוני 2006) במהלכו נחטף גלעד שליט ואז גם פורסם שמו לראשונה בפומבי. מאז סיום מבצע "עופרת יצוקה" ניסה הארגון לבצע פיגועים נגד יעדים ישראלים וזרים בדגש על ישראלים השוהים בחצי האי סיני. בשנים האחרונות אימץ לעצמו צבא האסלאם מאפייני פעילות בולטים של ארגוני הג'האד העולמי כמו חטיפת עיתונאים מערביים ופגיעה במקומות בילוי בעלי אופי מערבי (בתי קפה אינטרנט) ברצועת עזה.

10. צבא האסלאם רואה את מצרים כאחד היעדים המועדפים לפעילות הג'האדיסטית שלו. בינואר 2011 האשים שר הפנים המצרי (היוצא), ובעקבותיו התקשורת המצרית, את צבא האסלאם

במעורבות בפיגוע התאבדות רב נפגעים בכנסייה קופטית באלכסנדריה (ינואר 2011, כ-25 הרוגים ועשרות רבות של פצועים). פעילי צבא האסלאם ברצועה הואשמו בהכוונת פעולות טרור במצרים מטעם אלקאעדה, וקיום קשר עם פעילי טרור במצרים באמצעות המנהרות (המהוות לדברי שר הפנים בתופת מבארכ איום על "ביטחונה הלאומי" של מצרים). צבא האסלאם הואשם גם במעורבות בפיגועי טרור נוספים, שבוצעו בשנים האחרונות במצרים, ובהם **הפיגוע בשוק אלח'לילי בקהיר בו נהרגה תיירת צרפתייה** (22 בפברואר 2009).

11. בשל פעילותו הטרוריסטית נגד יעדים ישראליים היווה **צבא האסלאם יעד לפעולות סיכול ממוקד של ישראל**. אחד מבכירי הארגון, מחמד ג'מאל אלנמנם, הותקף בעת שנסע ברכבו ב-3 בנובמבר 2010 על-ידי כלי טיס של חיל האוויר ונהרג. אלנמנם, תושב מחנה הפליטים שאטי, היה מעורב בביצוע פיגועים ברצועת עזה וכן בתכנון פיגועים נגד יעדים ישראלים ואמריקניים בחצי האי סיני, בשיתוף עם גורמי חמאס ברצועת עזה (דובר צה"ל, 3 בנובמבר 2010). ב-17 בנובמבר 2010 הותקף מהאוויר **אסלאם יאסין**, פעיל בהתארגנות ויד ימינו של ראש הארגון. כתוצאה מהתקיפה נהרגו אסלאם יאסין ואחיו.

האידיאולוגיה של צבא האסלאם וזיקתו לג'האד העולמי

12. צבא האסלאם הינו **ארגון מוסלמי-סלפי** השואב את האידיאולוגיה שלה מאלקאעדה ומארגוני ג'האד עולמי. בהקשר הפלסטיני מטרת הארגון היא לשחרר את פלסטין ולכונן בה מדינה אסלאמית באמצעות ביצוע ג'האד נגד היהודים ו"הצלבנים" (קרי, המערב). הארגון חותר לתהליך אסלאמיזציה מהיר של הרצועה (בניגוד לחמאס המבצעת אותו בהדרגה) **תוך הצבת אתגר אידיאולוגי בפני ממשל חמאס וחריגה חריפה ממדיניות הפיגועים המרוסנת שלו**. יצוין כי הארגונים הג'אדיסטיים ברצועה הינם הפחות ממושמעים למדיניות הריסון של חמאס, שלא כמו ארגוני הטרור ה"מוסדיים" כגון הג'האד האסלאמי בפלסטין וועדות ההתנגדות העממית. כפועל יוצא מכך **פוטנציאל הנזק של ארגונים ג'האדיסטיים כמו צבא האסלאם כלפי חמאס הינו גדול**.

13. ב-3 ביוני 2011 פרסם היומון המצרי אליום ראיון עם אדם שהזדהה בשם אבו אלבראא', פעיל מרכזי ואחד ממייסדי צבא האסלאם ברצועת עזה. לדבריו מזדהה הארגון ברמה הרעיונית עם אלקאעדה אך הוא מקבל את רעיון הג'האד רק ביחס למלחמה ביהודים ולא ביחס לג'האד העולמי של אלקאעדה יחד עם זאת הוא הודה, כי לשורות הארגון חדרו גם "רעיונות נוספים" (ממר", 22 ביוני 2011). בפועל היה צבא האסלאם מעורב בפיגועים נגד יעדים מערביים ומצריים, **בשונה ממדיניות הפיגועים של חמאס**.

14. במאי 2011 הודיע דובר מחלקת המדינה האמריקנית, כי **ארגון צבא האסלאם הוכנס לרשימת ארגוני הטרור האמריקנית**. על פי ההודעה מדובר בארגון פלסטיני המזוהה עם הג'האד העולמי, שפעילו ביצעו, בין השאר, ירי רקטות משטח מצרים לעבר ישראל, פעולות טרור במצרים, חטיפת שני כתבים של רשת פוקס וכן את חטיפה של העיתונאי הבריטי אלן ג'ונסטון. על פי ההודעה

הארגון משלב את "האידיאולוגיה הסלפית של הג'יהאד העולמי עם המודל המסורתי של מאבק פלסטיני מזוין". במסגרת זו, **הארגון שיתף פעולה עם חמאס ופועל בימים אלה להדק את קשריו עם אלקאעדה** (אתר מחלקת המדינה האמריקנית, 20 במאי 2011).

15. ב-3 במאי 2012, שנה לאחר שחוסל אסאמה בן לאדן בידי יחידת עילית של צבא ארה"ב, פורסמו 17 מסמכי שלל לא מסווגים, שנתפסו בדירת המסתור שלו באבוטאבאד, פקיסטאן. אחד המסמכים, שנכתב, כנראה בשנת 2006, חושף חילופי מכתבים בין צבא האסלאם, לבין הנהגת אלקאעדה. במוקד חילופי הדברים עומדת שאילתא הלכתית-פוליטית של צבא האסלאם **האם מותר לו לקבל מימון לפעולות הטרור שלו מארגונים פלסטינים אחרים** (הג'יהאד האסלאמי בפלסטין, פתח) **ובמשתמע גם ממדינות "כופרות" דוגמת איראן השיעית** (המעניקה, לדברי צבא האסלאם, מימון כספי נדיב לג'יהאד האסלאמי בפלסטין). תשובת אלקאעדה הייתה חיובית, קרי, **ניתן לשיטתו על פי האסלאם לקבל כספים מארגונים אחרים וממדינות כופרות לביצוע ג'יהאד** (כפי שעושה הג'יהאד האסלאמי בפלסטין).¹

נוסח בערבית של המכתב מצבא האסלאם, שנתפס בבית המסתור של בן לאדן.

פעולות טרור בהן היה מעורב צבא האסלאם

כללי

16. **לצבא האסלאם יכולות מבצעיות גבוהות בהשוואה להתארגנויות סלפיות-ג'יהאדיות אחרות ברצועת עזה** וככל הנראה ברשותו אמצעי לחימה רבים. הארגון היה שותף לפיגוע בו נחטף גלעד שליט (יוני 2006). מעבר לפיגועים "שוטפים" כמו ניסיונות ירי רקטות לעבר ישראל, ביצע הארגון

¹ ראו פרסום מרכז המידע מ-6 ביוני 2012: "מסמך, שנתפס על-ידי צבא ארה"ב בבית המסתור של אסאמה בן לאדן בפקיסטאן, חושף קשרים בין צמרת ארגון אלקאעדה לצבא האסלאם, התארגנות ג'יהאדית סלפית ברצועת עזה".

חטיפת זרים ופיגועים נגד מקומות בילוי ברצועה והוא היה מעורב בכמה פיגועים על אדמת מצרים. מאז מבצע "עופרת יצוקה" ניסה צבא האסלאם לבצע מספר "פיגועי איכות" נגד ישראל ונגד יעדים זרים, כולל בחצי האי סיני.

פיגועים בולטים

17. להלן פיגועים בהם היו מעורבים פעילי צבא האסלאם:

א. **25 ביוני 2006** – פעילי צבא האסלאם השתתפו בפיגוע בכרם שלום במהלכו נחטף גלעד שליט ונהרגו שני חיילי צה"ל. צבא האסלאם הוא אחד משלושת הארגונים שהודיעו על אחריותם לחטיפת החייל הישראלי גלעד שליט³. פיגוע זה היה הראשון עליו קיבל אחריות צבא האסלאם (כשותף לפיגוע).

ב. **14 באוגוסט 2006** - שני כתבי רשת החדשות האמריקאית פוקס ניוז, אחד בעל אזרחות אמריקאית והשני מניו זילנד, נחטפו ברצועת עזה. השניים הוצאו בכוח ממכונתם והועברו כשהם קשורים למוסך. לאחר כשבועיים בהם הוחזקו בשבי שוחררו השניים על ידי אנשי ביטחון פלסטינים, הועברו למחסום ארז ומשם לישראל.

ג. **12 במרץ 2007** - כתב ה-BBC הבריטי אלן ג'ונסטון נחטף בעיר עזה ע"י ארבעה חמושים שארבו לו במכונתם. ב-8 במאי 2007, כחודשיים לאחר חטיפתו, קיבל צבא האסלאם אחריות לחטיפה והציג את דרישותיו באמצעות שליחת קלטת וידאו למשרדי ערוץ הטלוויזיה אלג'זירה בעזה. ההודעה המוקלטת פורסמה בערוץ הטלוויזיה אלג'זירה ואלערביה (9 במאי 2007) ובפורום האינטרנט אלפרדוס, המזוהה עם אלקאעדה (אלפרדוס, 9 במאי 2007). בהודעה נעשה שימוש בטרמינולוגיה אסלאמית-רדיקלית מובהקת דוגמת זו של אלקאעדה וגורמי ג'האד עולמי המזוהים עימו. לאחר כארבעה חודשים, ביולי 2007, בעקבות הפעלת לחצים שהופעלו על צבא האסלאם מצד חמאס, שוחרר אלן ג'ונסטון.

³ שני הארגונים האחרים הנם חמאס וועדות ההתנגדות העממית.

מימין: תעודת העיתונאי של אלן ג'ונסטון (ערוץ אלערביה, 10 במאי 2007) משמאל: קלטת שהעביר צבא האסלאם ובה נראה אלן ג'ונסטון, כתב BBC, חגור חגורת נפץ ומציג את דרישות הארגון תמורת שחרורו (ערוץ אלערביה, 25 ביוני 2007)

18. כמו כן היה צבא האסלאם מעורב במספר תכנוני פיגועים, שסוכלו:

א. **15 יולי 2008** – תכנן הארגון לפגוע בטוני בלייר שליח האיחוד האירופאי במהלך ביקורו שערך ברצועת עזה (שירות ביטחון כללי). טוני בלייר ביטל את הגעתו לרצועה לאחר ששר הביטחון אהוד ברק המליץ לו שלא להיכנס בשל מידע התרעתי אודות כוונות לפגוע בו (ynet, 15 ביולי 2008).

ב. **אוקטובר 2010** – על פי דיווחים בתקשורת תכנן הארגון לבצע חטיפת ישראלים או זרים בחצי האי סיני. הפיגוע סוכל לאחר ששלושה פעילים מרכזיים בארגון נהרגו בתקיפת חיל האוויר ברצועת עזה בצפון רצועת עזה: ב-3 בנובמבר 2010. הבכיר שבהם מחמד אלנמנם, תושב מחנה הפליטים שאטי, היה מעורב בביצוע פיגועים ברצועת עזה וכן בתכנון פיגועים נגד יעדים ישראלים ואמריקניים בחצי האי סיני, בשיתוף עם גורמי חמאס ברצועת עזה (דובר צה"ל, 3 בנובמבר 2010).

פיגועי טרור על אדמת מצרים, שיוחסו לצבא האסלאם

19. פעילי הארגון הואשמו גם, כי היו מעורבים גם במספר פיגועים על אדמת מצרים. להלן פיגועי טרור, שיוחסו לפעילי הארגון²:

א. **1 בינואר 2011** - חביב אלעדאלי, שר הפנים המצרי, האשים את צבא האסלאם, בביצוע הפיגוע בכנסיה הקופטית באלכסנדריה בליל השנה החדשה (1 בינואר 2011). בפיגוע זה

² פירוט נא ראו פרסום מרכז המידע למודיעין ולטרור מ-1 פברואר 2011: "יציא טרור וחתרנות מרצועת עזה: להערכתנו גורמי טרור ברצועת עזה יבקשו לנצל את האירועים בסיני לקידום פעילויות הברחות אמצעי לחימה בסיני ולהחדרת פעילים למצרים. יוזכר, כי שר הפנים המצרי (היוצא) האשים את "צבא האסלאם", התארגנות ג'האדיסטית הפועלת ברצועה, לפני האירועים האחרונים, במעורבות בפיגוע אלקאעדה נגד הכנסייה הקופטית באלכסנדריה ובפיגועים נוספים במצרים".

נהרגו 25 אזרחים ועשרות נוספים נפצעו. בהזדמנות זאת האשימה התקשורת המצרית את צבא האסלאם במעורבות במספר פיגועי טרור נוספים, שאירעו על אדמת מצרים בשנים האחרונות. שר הפנים טען, כי המידע על כך הגיע בעקבות מעצרו של פעיל אלקאעדה מצרי בשם אחמד לטפי אברהים, שהיה מעורב בפיגוע בכנסייה הקופטית ועמד בקשר עם חוליית אלקאעדה, שנחשפה עוד לפני הפיגוע באלכסנדריה. בחקירתו הוא חשף את מעורבותו בפיגועי טרור במצרים ואת קשריו עם צבא האסלאם ברצועה. בתגובה מסר אבו ח'טאב, בכיר בארגון צבא האסלאם, כי ארגונו אינו פועל בשטח מצרים וטען כי מדובר ב"מזימה" של ישראל, שנועדה לגייס תמיכה במלחמה חדשה נגד עזה (טלוויזיה מצרית, 23 בינואר 2011; אלרסאלה, 23 בינואר 2011).

זירת הפיגוע בכנסייה הקופטית באלכסנדריה (האתר המצרי אליום אלסאבע, 3 בינואר 2011)

ב. **22 בפברואר 2009** - שר הפנים המצרי היוצא האשים את צבא האסלאם במעורבות בפיגוע טרור בשוק ח'אן אלח'לילי בקהיר, בו נהרגה תיירת צרפתייה ולפחות עוד עשרים בני אדם נפצעו (אלקדס אלערבי, 12 ביוני 2011).

ג. **פברואר 2011** - "מקורות ביטחוניים" מצרים מסרו, כי פעילי צבא האסלאם, היו מעורבים, ככל הנראה, בכמה פיגועים שבוצעו במהלך החודש בצפון חצי האי סיני, ביניהם: פיצוץ מבנה השייך למנגנון חקירות ביטחון המדינה באלעריש (ב-4 בפברואר) פיצוץ צינור הגז המוביל גז ממצרים לירדן (5 בפברואר) ופיצוץ כנסייה ברפיח (6 בפברואר) (אלאהראם, 6 בפברואר 2011; מצראוי, 6 בפברואר 2011).

היחסים שבין צבא האסלאם לבין חמאס

20. ככלל בין חמאס לבין צבא האסלאם וארגונים סלפים-ג'האדיים הדומים לו שוררים יחסים מורכבים, שידעו בעבר עליות ומורדות. **מחד גיסא**, לחמאס ולצבא האסלאם מכנה אידיאולוגי משותף אסלאמי-רדיקלי. **בחמאס** חוששים, כי הפעלת יד קשה מידי נגדו עלולה לגרום ביקורת פנימית בקרב

קהלים אסלאמיים קיצוניים, גם כאלו התומכים בחמאס. בנוסף לכך עשתה חמאס בעבר שימוש ביכולותיו המבצעיות של הארגון (כולל שיתוף פעולה בפיגוע בו נחטף גלעד שליט). **מאידך גיסא**, חמאס חשה עצמה מאוימת מפעילותם של ארגוני הג'יהאד העולמי ברצועת עזה ומחוצה לה, הטומנים **פוטנציאל של הגררות להסתבכות עם ישראל, מצרים ומדינות המערב** (פרשת פיגוע ההרג בכרם שלום במהלכו נהרגו 16 חיילים מצריים המחישה זאת היטב).

21. **בתחילת דרכו קיים צבא האסלאם קשרים הדוקים עם חמאס**, שניסתה לפקח על פעילות הארגון ולאכוף עליו את מדיניות הפיגועים המרוסנת שלה. אפשר שהגישה הסלחנית, שנקטה חמאס כלפי הארגון, מקורה בעבר של שיתוף פעולה מבצעי בין השניים. על כן היא נמנעה מלהפעיל נגד צבא האסלאם צעדי ריסון אפקטיביים (כדרך שהפעילה נגד התארגנות ג'יהאדית-סלפית אחרת, צבא תומכי אללה, בפרשת מסגד אבן תימיה). אולם בהמשך התגלו מתחים ואף עימותים אלימים בין השניים. חמאס ניסתה לעיתים להתעמת עם הארגון ובמספר פעמים היא אף לא היססה להפעיל נגדו כוח צבאי בעיקר במטרה לסכל פעילות טרור בניגוד למדיניותה. לעיתים אף ניסתה חמאס להציג את פעילותה נגדם כפעילות משטרית במסגרת "השמירה על הביטחון והסדר הציבורי"³.

22. כך למשל, ב-15 בספטמבר 2008 התחוללו עימותים אלימים בשכונת אלצברה, שבמערב העיר עזה, בין כוחות הביטחון של חמאס לבין אנשי חמולת דע'מש, בסיס הכוח של צבא האסלאם. העימותים פרצו על רקע ניסיון כוחות הביטחון לעצור שני מבוקשים אנשי החמולה. בעימותים נהרגו 11 מבני החמולה ו-46 נפצעו. כמו כן נהרג שוטר מכוחות הביטחון של חמאס ושוטר נוסף נפצע. בין ההרוגים והנפצועים בעימותים הללו נמנו גם מספר פעילים של צבא האסלאם.

23. עד הפיגוע בכרם שלום קיימה חמאס יחסים הדוקים עם צבא האסלאם בניגוד לארגוני ג'יהאד עולמי אחרים ברצועה, שנרדפו ע"י כוחות הביטחון של חמאס. גם לצבא האסלאם יש עניין לשמר יחסים אלה מתוך הבנה שהדבר מאפשר לו מרחב פעילות, הן בזירה העזתית והן בזירה המצרית, מבלי שתינקט נגדו פעילות מרסנת של חמאס. להערכתנו, הפיגוע בכרם שלום חידד בקרב חמאס את ההבנה שמשקפת סכנה למשילותה ברצועה ולקשריה החיוניים עם מצרים, ככל שתרחב תופעת הג'יהאד העולמי ברצועה. הדבר עדיין לא הביא ל"שבירת כלים" מצד החמאס כלפי צבא האסלאם וארגונים ג'יהאדיסטים נוספים ברצועה אולם להערכתנו נוצר פוטנציאל לכך בעתיד, אם תעריך חמאס כי משילותה והאינטרסים החיוניים שלה נפגעים.

³ פירוט ראו לקט מידע מה-31 באוגוסט 2009: "חמאס מעצימה את מאבקה נגד התארגנויות ג'יהאדיות-סלפיות המזדהות עם אלקאעדה ומנסות לאתגר את שלטונה ברצועת עזה; לאחרונה היא לא היססה להפעיל כוח רב במהלך דיוכי אלים של פעילי ג'יהאד עולמי, שאחד ממנהיגיהם הכריז על הקמת אמירות אסלאמית במסגד אבן תימיה ברפיח".